

Samen bouwen

aan de toekomst van Nederland

Provinciaal
aanbod
voor de Nationale
Omgevingsvisie
(NOVI)

Interprovinciaal Overleg **ip^o**

Samen bouwen

aan de toekomst
van Nederland

Provinciaal
aanbod
voor de Nationale
Omgevingsvisie
(NOVI)

1

Alle provincies in 2050 energieneutraal

Elke provincie komt met een eigen, unieke energiestrategie die gezamenlijk optellen tot een energieneutraal Nederland

- ▶ We zetten extra in op **energiebesparing** bij bedrijven en bewoners.
- ▶ We **leggen niet** op maar kiezen **samen** met gemeenten, bewoners en bedrijven voor de meest geschikte locaties om duurzame energie op te wekken.
- ▶ We brengen bedrijven en kennisinstellingen bij elkaar voor de **innovaties** die nodig zijn om de nieuwe energiearme economie tot wasdom te brengen.

Een nationaal programma met een stabiele bestuurlijke aansturing en een Klimaatwet zijn nodig om de gemaakte afspraken te borgen.

Lees meer op pagina 7

2

We zorgen voor aantrekkelijke steden en regio's

Provincies ontwikkelen verschillende aanpakken om het vestigingsklimaat, de **leefkwaliteit** en de bereikbaarheid van de stad en het landelijk gebied te vergroten.

- ▶ We ontwikkelen kansrijke **nationale strategieën** waarmee we verstedelijkte en landelijke gebieden verduurzamen, sociale samenhang versterken, nieuwe behoefte aan woningen, werk- en winkelloccaties faciliteren en een hoogwaardige en toegankelijke natuur realiseren.
- ▶ We introduceren samen met het Rijk een **fonds en experimenteerprogramma voor binnenstedelijk bouwen** en transformatie.
- ▶ We zetten een **Community of Practice** op om innovaties in de praktijk te brengen en goede voorbeelden te delen, verbreden of versnellen.

Van het Rijk vragen we de **financiële en beleidsmatige ruimte** om de verschillende aanpakken van de grond te krijgen, maar hier vooral ook actief aan mee te doen.

Lees meer op pagina 11

3

We verstevigen onze internationale netwerken

Provincies gaan hun bestaande **internationale netwerken** **verstevigen** en inzetten om opgaven waar Nederland en de regio's voor staan verder te brengen. Veel regionale en landelijke opgaven bijvoorbeeld op het gebied van natuur, bereikbaarheid, arbeidsmarkt en economische samenwerking hebben een internationaal karakter. Niet de grens maar de opgaven staan daarbij centraal.

- ▶ Provincies bieden het Rijk aan om de **internationale netwerken** van de provincies, maar ook de grensregio's te benutten voor het realiseren van de nationale opgaven.
- ▶ We willen een **nauwe samenwerking** met het Rijk bij analyses van grensoverschrijdende vraagstukken, vergaren van strategische informatie en uitwisseling van praktijkervaringen.
- ▶ De provincies willen deze analyses benutten om samen met het Rijk tot een **grensoverschrijdende agenda** te komen.

We vragen het Rijk om de provincies **in positie** te brengen bij de internationale partners als de situatie hierom vraagt.

Lees meer op pagina 17

Inleiding

NOA en NOVI

Het Rijk werkt aan een Nationale Omgevingsvisie (NOVI), die naar verwachting eind 2018 verschijnt. Vooruitlopend op de NOVI stelt het Rijk een Nationale Omgevingsagenda (NOA) op. Deze verwachten we in het najaar, nog net op tijd om agenderend te kunnen zijn voor een nieuw Kabinet.

De provincies hebben eerder besloten om vooraan te willen staan in dit dossier en afgesproken om gezamenlijk een bijdrage te leveren aan een concreet aanbod voor het Rijk. De provincies bieden dit aanbod voor de NOA/NOVI op 5 oktober 2016 aan tijdens het IPO Jaarcongres. Joost Schrijnen heeft in voorbereiding hierop een Bestuurlijke Verkenning gedaan en de opbrengst eind maart opgeleverd. Op basis daarvan is gekozen voor een focus op 3 thema's: energietransitie, opgaven in de stedelijke omgeving, groei en krimp en internationalisering. De opbrengsten van de Bestuurlijke Verkenning zijn gedeeld met minister Schultz van Haegen. Op 28 juni 2016 heeft het IPO haar tegelijkertijd schriftelijk laten weten dat de provincies op deze drie thema's een 'aanbod' willen doen aan het Rijk voor de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). Per brief van 18 juli 2016 heeft zij aangegeven het aanbod van de provincies graag tegemoet te zien.

Opbrengst Bestuurlijke Verkenning

In gesprekken met 18 gedeputeerden is verkend welke bijdrage de provincies zouden kunnen leveren aan het nationale karakter van de agenda. Deze gesprekken hebben een rijke oogst opgeleverd. De decentralisatie van het ruimtelijk beleid maakt dat provincies en gemeenten aangesproken mogen worden op hun verantwoordelijkheid voor ruimtelijke opgaven en op de vraag hoe het zich vernieuwende omgevingsbeleid vorm gaat krijgen. Dit kan niet alleen vanuit het profileren van provinciale standpunten en wensen, maar vooral ook (en met name in deze fase) met een propositie als input voor de nationale agenda. Met betrokkenheid op inhoud en een bijdrage aan de aanpak van een nationale agenda. Het is van groot belang dat er een gedragen en gedeeld, overkoepelend nationaal kader komt als context voor het

provinciaal handelen. Er zijn bovendien vragen van nationaal belang met een ruimtelijke impact die bij het Rijk moeten worden geadresseerd; denk bijvoorbeeld aan een nationaal doel en strategie voor klimaatverandering en het energielandschap, een concretisering van de natuuropgaven voor de nationale wateren, een heldere visie op hoe we netwerken (fysiek en digitaal) inzetten voor de verbetering van het vestigingsklimaat en het uitwerken van het begrip omgevingskwaliteit, waarbij gezondheid en kwaliteit van leven centraal staat.

In de bestuurlijke verkenning is een groot aantal opgaven de revue gepasseerd. Tegelijkertijd is geconstateerd dat vanuit de ambitie om een aanbod te doen dat 'het verschil maakt' selectiviteit en focus belangrijk zijn. Om de effectiviteit en impact van het aanbod zo groot mogelijk te laten zijn staan daarom drie thema's centraal:

- Ruimte voor energietransitie
- Opgaven in de stedelijke omgeving, groei en krimp
- Internationalisering

Deze keuze voor het aanbod richting NOVI, die in de IPO Bestuurlijke Adviescommissie voor Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling en Waterbeheer is gemaakt, impliceert overigens niet dat andere opgaven minder urgent zouden zijn en er geen andere thema's meer zouden kunnen worden geagendeerd. Het NOVI-aanbod maakt deel uit van de bredere inzet richting de Kabinetsformatie.

Kern van het aanbod

De provincies zijn, samen met de gemeenten, in eerste instantie verantwoordelijk voor de ruimtelijke inrichting van Nederland. De provincies willen vanuit die verantwoordelijkheid een bod doen aan het Rijk, om in co-creatie drie grote opgaven uit de NOVI uit te werken en te verbinden aan een concreet, regionaal uitvoeringsperspectief. Met het bod doen we ook een appèl op andere partijen om een bijdrage te leveren. Voor het Rijk formuleren we een aantal concrete vragen.

Inhoudelijke hoofdpijnen van het aanbod

1

Alle provincies in 2050 energieneutraal

Ruimte voor energietransitie

De provincies pakken hun verantwoordelijkheid om de stappen te zetten naar een Energieneutraal Nederland in 2050. Zij zetten daarvoor hun bevoegdheden in voor ruimtelijke ordening, vergunningverlening, mobiliteit, het werken aan maatschappelijk draagvlak en hun rol als aanjager van de regionale economie.

Energieneutraal in 2050 betekent een enorme verandering. Omdat hernieuwbare energie bij het huidige niveau van energieverbruik, veel ruimte inneemt (die er in Nederland beperkt is), gaat de energietransitie leiden tot een totaal andere omgeving. Te weinig mensen zijn zich daarvan bewust. Om de scherpe keuzes die nodig zijn te kunnen maken en uit te kunnen leggen is nog veel kennisontwikkeling nodig.

Daarbij is het noodzakelijk om in te zetten op energiebesparing. Alleen dan kunnen we van de 5% energie die we nu hernieuwbaar opwekken naar de beoogde 100% hernieuwbaar in 2050 groeien. Het tegelijkertijd afscheid nemen van fossiele energie vraagt om een doelgericht transitieproces.

Ons aanbod

We focussen het aanbod voor de energietransitie in het kader van NOVI op drie lijnen:

1. Coproductie in een gebiedsgerichte aanpak, niet opleggen maar samen ontwikkelen;
2. Extra prioriteit op energiebesparing;
3. Een CO₂-arme economie, de duurzame banenmotor.

Ad 1.

Provincies gaan de uitdaging aan om in coproductie met Rijk, gemeenten, burgers, bedrijven en maatschappelijk organisaties nieuwe energielandschappen ruimtelijk vorm te geven. Uitgangspunt is een energie-efficiënte ruimtelijke ordening waarmee energie een volwaardige plek krijgt in de ruimtelijke ordening.

Zij ontwikkelen in 2017 en 2018 nieuwe werkwijzen. Deze werkwijzen vergen zowel een gebiedsgerichte uitwerking van de opgave, als een programmatische uitwerking op thema's.

Deze aanpak levert strategieën die resulteren in een energieneutraal Nederland in 2050. Provincies voeren de regie in dit proces en maken de regionale strategieën mogelijk via de omgevingsvisie. In het proces borgen provincies dat lokale energieopties ook op regionaal niveau de energievoorziening verduurzamen.

Samenwerking met Rijk, gemeenten, bewoners en bedrijven is hierin onmisbaar.

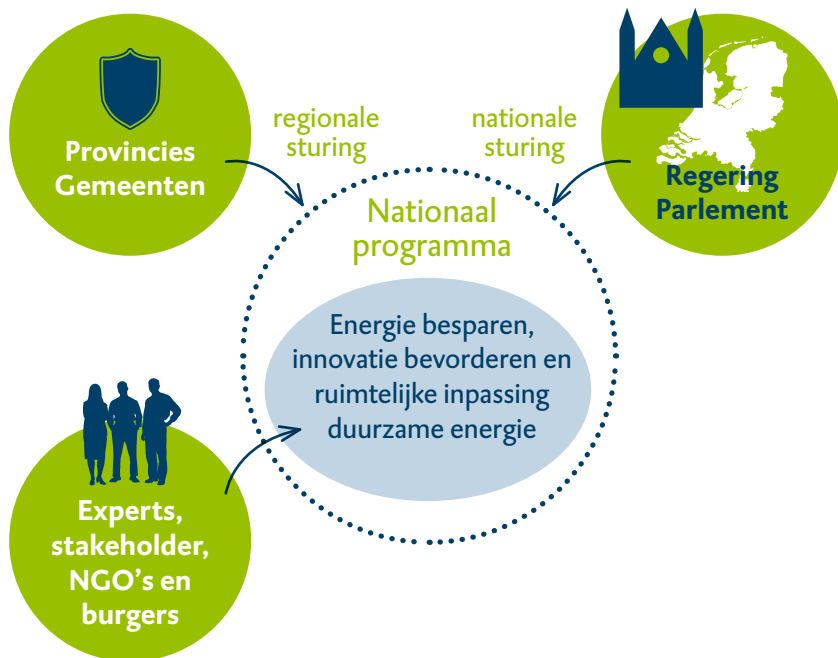
Ad 2.

Provincies stimuleren bedrijven en bewoners om een schaa sprong in energiebesparing te realiseren. Ze voeren besparingsmaatregelen versneld in en stimuleren en faciliteren innovatiegericht op energiebesparing door:

- extra capaciteit in te zetten op toezicht en handhaving van wettelijk verplichte energiebesparing bij bedrijven. Provincies gaan niet alleen strenger toezien op de wettelijke verplichting om energiebesparende maatregelen te nemen, ze willen bedrijven ook verleiden om meer te doen dan de wettelijke eis. Provincies werken daarin nauw samen met omgevingsdiensten, gemeenten en het Rijk die ook verantwoordelijkheden hebben voor energiebesparing bij bedrijven en gebouwen.
- energie besparen in de gebouwde omgeving te koppelen aan natuurlijke momenten. Een verhuizing is een uitgelezen kans om met een kleine investering de energielasten omlaag te brengen. Een verplichting bij huizen met een energielabel onder C is financieel zeer aantrekkelijk en snel terugverdiend. Provincies willen bewoners en eigenaren hierbij ondersteunen.

Ad 3.

Provincies investeren in innovaties die in 2050 leiden tot een CO₂-arme economie. Het gaat zowel om sociale innovaties als om een economie met nieuwe banen en vrijwel onafhankelijk van fossiele bronnen. Een besef van de urgentie bij bewoners en bedrijven en innovaties die bedrijven samen met kennisinstellingen ontwikkelen vormen de motor voor deze omslag. Het innovatieve MKB is een van de drijvende krachten in deze opgave. De provincies zetten hun instrumenten en verbindende kracht in om bedrijven en kennisinstellingen bij elkaar te brengen voor de innovaties die onze nieuwe energiearme economie tot wasdom te brengen.

Wat vragen we aan het Rijk?

1. Het Rijk stelt een Klimaatwet op die de doelstelling energieneutraal in 2050 wettelijk vastlegt en daarmee overheden, bedrijven en bewoners dwingt om noodzakelijke maatregelen te nemen. De Klimaatwet werkt door in alle wetten en regels van overheden en geeft decentrale overheden instrumentarium en experimenteerruimte om de energietransitie in de regio mogelijk te maken. De Klimaatwet geeft richting aan het afscheid van bestaande en belemmerende wetgeving uit het fossiele tijdperk, bijvoorbeeld door fiscale regelingen die fossiele bandstoffen voor bedrijven nog aantrekkelijk houden, stapsgewijs te versoberen en volledig af te bouwen.

2. Het Rijk werkt actief samen met provincies, gemeenten en waterschappen een stabiele bestuurlijke aansturing/nationaal proces & programma uit die de koers van de energietransitie in de komende decennia vasthoudt en de voortgang bewaakt en stuurt. Deze bestuurlijke aansturing of governance stoelt op vier uitgangspunten:

- de urgentie en de omvang van de energietransitie kan alleen naar uitvoering worden vertaald vanuit een breed gedragen nationaal kader;
- de ruimtelijke opgave is slechts een facet van de totale opgave voor de energietransitie. De ruimtelijke aanpak moet geïntegreerd worden aangepakt met de andere facetten zoals economische transformatie en sociale inbedding.
- afspraken tussen overheden zijn niet langer vrijblijvend maar bieden iedere overheid een concreet handelingsperspectief op het eigen domein, in samenhang met de aanpak van andere overheden. NEA, PEA en GEA en NOVI en POVI en GOVI worden op elkaar afgestemd.
- energietransitie is een bindende inspanning voor de lange termijn waarvoor een duidelijk kader moet worden opgesteld dat zekerheid biedt op de langere termijn zowel financieel als bestuurlijk.

3. Zet samen met provincies, gemeenten, bedrijven en maatschappelijk organisaties een lerend netwerk op rond energie en ruimtelijke ordening.

4. Maak door het Rijk ontwikkelde instrumenten (zoals de door IenM ontwikkelde methode voor ontwerpend onderzoek) beschikbaar voor iedereen.

2

We zorgen voor
**aantrekkelijke steden
en regio's**

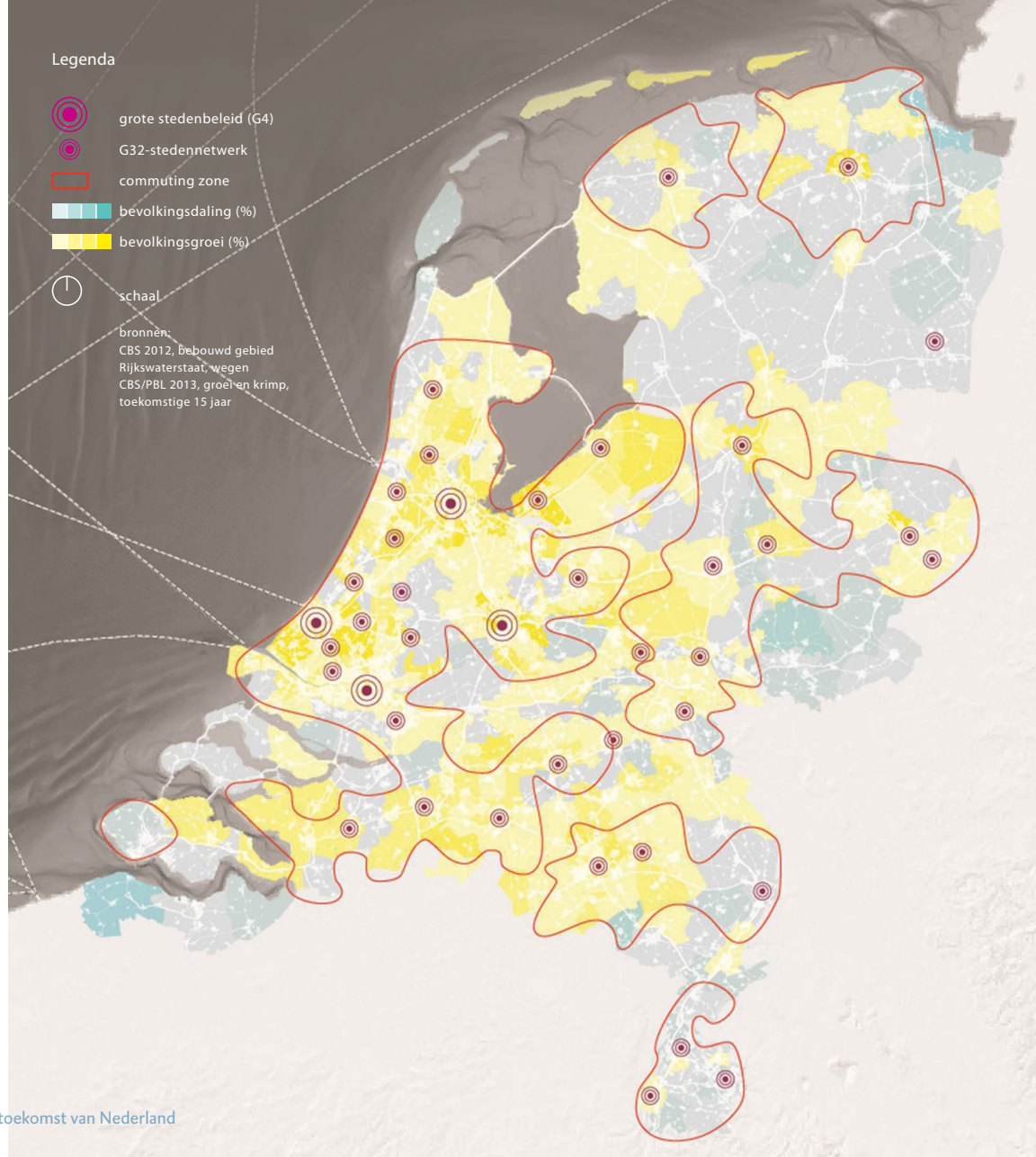
Opgaven in de stedelijke omgeving, groei en krimp

De samenhang in opgaven en de bijbehorende vaak integrale oplossingsrichtingen vragen om een vernieuwende en meer integrale aanpak, governance en inzet van instrumentarium. Daarbij moeten de inspanningen op een hoger schaalniveau op elkaar worden afgestemd. Daar waar de planning in het verleden vooral gericht was op groei, moet dat nu vooral op kwaliteit en transitie zijn.

De provincies zetten in op het mogelijk maken van een verscheidenheid aan aanpakken door decentrale overheden die tot doel hebben het vestigingsklimaat, de leefkwaliteit en de bereikbaarheid van stad en land te vergroten ('eenheid in verscheidenheid') en in te spelen op verschillen in demografische ontwikkelingen. Hiertoe worden nieuwe vormen van samenwerking ontwikkeld (living labs, communities).

Het aantrekkelijk en bereikbaar houden van de regio's in Nederland is een belangrijke voorwaarde voor verdere economische ontwikkeling. Provincies hebben aandacht voor de toenemende verschillen in Nederland. De opgave betreft het beter benutten en versterken van de verstedelijkt gebied in samenhang met het beter benutten en versterken van de landelijke omgeving. Essentieel voor een goed functionerend netwerk zijn de knooppunten en verbindingen. Belangrijke meekoppelende opgaven zijn verduurzaming,

het versterken van sociale samenhang en het faciliteren van de veranderende behoefte aan woningen, werk- en winkellocaties en hoogwaardig goed toegankelijk groen. Door de toenemende complexiteit van opgaven in de stedelijke omgeving (binnenstedelijke verdichting, transformatie, leefkwaliteit landelijke kernen) zijn gemeenten, regio's en provincies druk doende daarvoor aanpakken te ontwikkelen.

Groei en krimp in de stedelijke regio's

Ons aanbod

In het verlengde van de provinciale verstedelijkingsstrategieën bieden de provincies het volgende aan:

- 1.** Provincies werken in samenwerking met Rijk, gemeenten en andere partners de transformatieopgave in de stedelijke en landelijke omgeving verder uit voor de NOVI en verankeren dit in de provinciale omgevingsvisies.
- 2.** Provincies ontwikkelen samen met gemeenten en andere partners een regionaal uitvoeringsprogramma waarmee zij een bijdrage leveren aan een nationaal programma voor binnenstedelijk bouwen en transformatie, waarmee ze steden en dorpen vitaal houden en leegstand tegengaan.
- 3.** Provincies bundelen hun kennis over de opgaven en oplossingsstrategieën in het stedelijk gebied met oog voor krimp en groei om zo beter te kunnen inspelen op de toekomstige ontwikkelingen.

Ad 1.

De provincies ontwikkelen en faciliteren kansrijke nationale strategieën voor groei- en krimpgebieden, door:

- te inventariseren welke strategieën op dit moment bestaan en ontwikkeld worden;
- voor de verschillende thema's in beeld te brengen wat de hoofdogaven zijn. En tevens voor deze hoofdogaven te benoemen wat kansrijke aanpakken en strategieën lijken en van welk instrumentarium we afscheid willen nemen;
- in het verlengde van de kansrijke strategieën de opgaven en knelpunten, waar Rijk, provincies, gemeenten en regio's gezamenlijk aan moeten werken, te agenderen op nationaal niveau en te verankeren op provinciaal niveau. Dat moet leiden tot een set van afspraken die heel gericht de kansrijke strategieën faciliteren door structurele belemmeringen en knelpunten in wetgeving, financiering en sturing weg te nemen op alle schalen. Tevens moeten Rijk, provincies, gemeenten en regio's met deze set aan afspraken stimulerende maatregelen op deze vlakken ontwikkelen.

Met een strategie bedoelen we niet 'één gezamenlijke strategie voor heel Nederland', maar het mogelijk maken van een verscheidenheid aan aanpakken door decentrale overheden, toegesneden op de regionale context. Niet alleen door de kansen daarvoor te benoemen, maar ook door aan te geven welke belemmeringen het benutten van die kansen nu in de weg staan. De NOVI kan een nationaal perspectief bieden op deze aanpakken, en op al gemaakte afspraken voor het versterken van de ruimtelijk-economische structuur in Nederland en daarbij horende keuzes.

Ad 2.

Uit recent onderzoek van het PBL blijkt dat de woningbouwbehoefte tot 2050 voor een groot deel binnenstedelijk kan worden gerealiseerd, door hergebruik van leegstaand vastgoed en onderbenutte (bedrijven)terreinen. Hierdoor blijft er meer open groene ruimte en wordt de kwaliteit en vitaliteit van de steden en dorpen vergroot. De provincies zien het als een nationale opgave en gezamenlijke verantwoordelijkheid voor Rijk en provincies om binnenstedelijk bouwen aan te jagen en te faciliteren. Ongeveer 1,35 miljoen mensen wonen in regio's waar bevolkingsaantallen dalen, en de komende jaren verder zullen dalen. Structuurversterking in deze regio's is nodig om zo toekomstgericht om te gaan met demografische veranderingen.

Het programma voor binnenstedelijk bouwen en transformatie omvat:

- een landelijk en/of regionale transitiefonds(en) van Rijk en provincie (en gemeenten), gericht op het stimuleren van financiële innovaties om onrendabele toppen en andere (financiële) blokkades weg te nemen. Het fonds laat ruimte voor keuzes/initiatieven als een revolverend fonds, publieke ontwikkelmaatschappij, gebiedsinvesteringsfonds of mede-investering. Ook aan marktpartijen kan een bijdrage worden gevraagd.
- Een gemeenschappelijk experimenteerprogramma van Rijk, provincies en gemeenten, om tot regionale beleidsinnovaties te komen op het gebied van binnenstedelijk bouwen en transformatie. Om tot beleidsinnovatie te komen is ruimte voor experiment, pilots en voorbeeldprojecten nodig, zodat het proces van binnenstedelijke transformatie (bouwen, slopen, hergebruiken en renoveren) op de regionale schaal kan worden gestimuleerd en daarmee ook recht doet aan de regionale verschillen in Nederland. Gedacht kan worden aan pilots gericht op verschillende regionale thema's, zoals de duurzame stad, de inclusieve stad, de circulaire stad, de attractieve stad, de klimaatadaptieve stad, de slimme stad en de netwerkstad. Maar natuurlijk ook aan pilots gericht op de leefbaarheid en vitaliteit van krimpgebieden.

Ad 3.

Er is inmiddels veel kennis beschikbaar bij provincies over de opgaven in stedelijk gebied ten aanzien van krimp en groei zoals ten aanzien van bereikbaarheid en beschikbaarheid van werk en voorzieningen. Ook het gemeenschappelijk experimenteerprogramma draagt bij aan deze kennisontwikkeling. Uitwisseling van kennis is nodig om bestaande oplossingen sneller te kunnen delen, kruisbestuiving te stimuleren en gemeenschappelijke lessen te kunnen implementeren.

- De oprichting van een Community of Practice, om innovaties te laten landen in de beleidspraktijk en goede praktijken te kunnen delen, verbreden of versnellen. Uiteraard worden de bestaande netwerken daarbij niet over het hoofd gezien; het gaat om het slim en efficiënt bij elkaar brengen van praktijkervaringen.

Wat vragen we aan het Rijk?

- 1.** Niet alleen ruimte te laten aan de provincies en gemeenten om de nationale strategie voor verstedelijking, groei en krimp samen met de regio's verder uit te werken, en daarbij een verscheidenheid aan regionale aanpakken mogelijk te maken, maar hier vooral ook vanuit complementariteit actief aan mee te doen.
- 2.** Regie te voeren op het bij elkaar brengen en op elkaar afstemmen van de verschillende departementale verantwoordelijkheden, ambities, regelgeving en financiële instrumenten, zodat deze kunnen bijdragen aan de aanpak van de opgaven in de stedelijke omgeving, groei en krimp.
- 3.** 50% bij te dragen aan het gemeenschappelijke transitiefonds en experimenteerprogramma, om samen met de provincies de urgente transformatieopgaven aan te pakken.
- 4.** De onderkenning dat de totstandkoming van de NOVI vraagt om een cyclische benadering: de nationale kaders die het Rijk stelt zullen niet alleen moeten aansluiten op de beleids- en uitvoeringspraktijk van de provincies maar ook op de praktijkervaringen van bedrijven en burgers. Creëer ruimte om nieuwe inzichten, ervaringen en innovaties die o.a. met experimenten worden opgedaan, ook in het Rijksbeleid en wet- en regelgeving te kunnen laten landen.

3

**We versterken
onze internationale
netwerken**

Internationalisering

Internationalisering gaat over de samenwerking met binnen- en buitenlandse partners. Daarbij hebben we te maken met verschillende schaalniveaus, (governance-)structuren en culturen. Het hebben van de juiste netwerken is van groot belang. Als provincies zijn we excellent verweven met en een goede verbinder tussen regionale, nationale en internationale partijen. We bieden het Rijk aan om onze netwerken in te zetten voor de internationale opgaven die voor Nederland en de regio's van belang zijn.

Niet de grens maar de opgaven centraal

Internationale samenwerking zal alleen maar toenemen en steeds belangrijker worden voor de opgaven waar Nederland voor staat. Levensvatbare natuur houdt niet op bij de landsgrens, net zo min als de arbeidsmarkt. Ook netwerken en verbindingen, zoals openbaar vervoer moeten zoveel mogelijk worden afgestemd op de grensoverschrijdende economische regio. Wij bezien alle opgaven vanuit Noord-West Europees perspectief. De opgaven zijn bepalend voor ons handelen en niet de grenzen. Dit vraagt van ons 'grenzeloos' samen te werken, ook over de landsgrenzen heen. Daarmee staat het belang van internationale samenwerking of internationalisering in het kader van de NOVI buiten kijf.

Internationalisering doet zich voor op verschillende thema's en kent verschillende schaalniveaus, waarop Rijk en provincies acteren. Enkele voorbeelden zijn:

- De netwerkstad die leidt tot agglomeratiekracht, bijvoorbeeld de regio Amsterdam-Brussel-Keulen
- Netwerken van industriële, economische en innovatieve hotspots (zoals bijv. Vanguard)
- De functionele economische regio's, waaraan de toenemende landsgrensoverschrijdende samenwerking een steeds grotere bijdrage levert en die op een kleiner schaalniveau tot agglomeratiekracht leidt
- Optimaal benutten van (een overschot van) duurzame energie over de landsgrens heen.

Er is sprake van:

- Samenwerking in wisselende coalities afhankelijk van de opgaven
- Belemmeringen die vooral te maken hebben met verschillen in governance-structuur van het buitenlandse openbaar bestuur, verschillen in cultuur van de buitenlandse samenwerkingspartners en verschillen in wetgeving
- Te weinig kennis van de belangen die bij de partners spelen.

Goede netwerken zijn daarom onmisbaar voor succesvolle internationale samenwerking.

Ons aanbod

Het Rijk onderhandelt met de EU en andere lidstaten op systeemniveau. Provincies staan aan de lat als het gaat om de uitvoering en het realiseren van de internationale afspraken. Daarnaast zijn ze een belangrijke verbinder in het 'Europa van de regio's'. De provincies fungeren daarbij vaak als 'match maker'. Dit sluit aan bij onze positie als gebiedsregisseur in het ruimtelijk-economisch domein in de Omgevingswet. Provincies hebben zicht op wat er speelt en welke netwerken er zijn, zij organiseren de regio en brengen de partijen in de regio samen op grond van ervaring en kennis van wat er speelt bij hun buitenlandse burens. Provincies zijn daardoor in staat om de internationale samenwerking vorm te geven en opgaven op het terrein van o.a. water en natuur, energie, mobiliteit en vestigingsklimaat te realiseren. Zij beschikken inmiddels over een goed netwerk met veel ervaring, denk bijvoorbeeld aan de deelname van de provincies in internationale netwerken en de initiatieven die verschillende provincies nemen richting de directe burens zoals, Nordrhein-Westfalen, Niedersachsen, Vlaanderen en Wallonië, maar ook richting andere regio's

die vanuit onze economische profielen of vanuit gezamenlijke maatschappelijke opgaven interessant zijn. In het kader van de NOVI zullen de provincies hier verder in investeren en hun internationale netwerken en relaties verder uitbouwen.

Provincies zijn door hun netwerken zeer goed in staat om internationale verbindingen te leggen die voor heel Nederland van belang zijn. En wat goed is voor de regio, is goed voor Nederland. Wij bieden het Rijk aan om de internationale netwerken van de provincies, maar ook de grensregio's te benutten voor het realiseren van de nationale opgaven. Benut het regionale rendement. Analyses van grensoverschrijdende vraagstukken, strategische informatie die over de grenzen heen kijkt en praktijkervaring in de regio zijn daarbij van belang. De provincies willen deze analyses benutten om samen met het Rijk tot een grensoverschrijdende agenda te komen.

Wat vragen we aan het Rijk?

- De provincies in positie brengen waar onze opgaven daarom vragen en de eigen rol te pakken waar dat nodig is. Hierbij gaat het dus om een goede wisselwerking en elkaar wederkerig in positie brengen.
- Maak met ons een netwerkanalyse en zet daarbij verschillende organisaties (zoals regionale ontwikkelingsmaatschappijen en economic boards) complementair en opgavegericht in.
- Verruim de blik en plaats analyses en verkenningen (bijv. de grenslandtoets) in het kader van de leefomgeving altijd in een grensoverschrijdende context. Heb daarbij oog voor het belang van de verschillende schalen en opgaven die tussen grensregio's, stedelijke agglomeraties, langs corridors of niet fysieke netwerken spelen.

communicatie@ipo.nl

www.ipo.nl

[@IPO_Provincies](https://twitter.com/IPO_Provincies)

Interprovinciaal Overleg

